

Forfatter: Quaade, George Joachim

Titel: BREV TIL: Frijs, Christian Emil Krag-Juel-Vind FRA: Quaade, George Joachim (1868-05-09)

Citation: Quaade, George Joachim: "BREV TIL: Frijs, Christian Emil Krag-Juel-Vind FRA: Quaade, George Joachim (1868-05-09)", i *Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (2. bind)*, Henrik Koppels Forlag, s. 101. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001825006-002-shoot-L0018250060020067.pdf> (tilgået 01. maj 2024)

Anvendt udgave: Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (2. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Kammerherre Quaade, *Gesandt i Berlin, til Udenrigsminister Grev Frijs.*

Privat og fortrolig.

Berlin, 9. Mai 1868.

Deres Excellence,

Det vilde være forgjæves Arbeide, dersom jeg vilde forsøge paa at give en nøiagtig Skildring af det sløvigske Anliggendes Stilling her i den sidste Uge.

Skjøndt jeg under 1ste d. M. har kunnet meddele, at Herr von Thile havde sagt mig, at dette Anliggendes Stilling i Forhold til den preussiske Regjering var uforandret, og under 6te, efter hvad Baron Mohrenheim havde udtalt for mig, har kunnet tilføie, at ogsaa Ruslands Stilling til Sagen var uforandret, har det dog været tydeligt for mig, at Sagen i nærværende Øieblik forresten befandt sig i en meget vigtig maaskee høist skjæbnesvanger Krise, og da det har været umuligt for mig at erholde fuldstændigt Begreb om hvori denne Krise bestod, efterdi jeg ikke vilde spørge Hr. v. Thile, for ikke saaledes maaskee endnu yderligere at forøge Forviklingen, og ikke fik fuldstændig Oplysning hos Baron Mohrenheim, har der i mine Øine hvilet en saadan Uklarhed over Sagen, at jeg har været i den største Tvivl ikke alenes. 102med Hensyn til hvorledes, men ogsaa med Hensyn til om den skulde kunne føres videre. —

Jeg beskriver denne Uklarhed bedst ved at anføre, at jeg alt eftersom Baron Mohrenheims Reise til Kjøbenhavn i Løbet af de sidste 8 Dage blev fastsat til en vis Tid og derefter atter blev udsat, har skrevet den ene Dag efter den anden om Sagen, og derefter stadig har tilintetgjort hvad jeg havde skrevet, fordi det Billede den ene Dag havde givet ikke svarede til det den anden fremstillede.

I det Øieblik jeg nedskriver dette, er der mig Intet bekjendt som viser eller blot tyder paa en Forandring enten af den preussiske eller af den russiske Regjerings Stilling til Sagen; men Tiden forløber uden at der skeer Noget til dens Fremme og ved Siden heraf mærker jeg, at der skeer Ting, om hvilke jeg intet bestemt erfarer, men kun kan frygte for, at de ligesaavel tjene til at hæmme som til at fremme Sagen. Den eneste Nøgle jeg har til at danne mig en Forestilling om disse Ting er Herr von Thiles Udsagn om, at den preussiske Regjering havde hørt, at der i Petersborg var andraget paa Keiserens Arbitrage i Sagen. Men hvorfra dette Rygte kommer og hvorfor Herr von Thile ikke vilde, at jeg skulde omtale det for Baron Mohrenheim, hvilket dog maaskee havde kunnet føre mig til en Løsning, har jeg ikke kunnet forklare mig, og jeg skal derfor, afholdende mig fra alle Betragtninger og Slutninger, indskrænke mig til i chronologisk Orden kortelig at optegne det Positive, som indenfor min Erfaringskreds har tildraget sig siden mine Skrivelser af 1ste og 2den d. M. 1)

Umiddelbart efter min Samtale med Herr von Thile den 1ste d. M. meddeelte jeg Baron Mohrenheim af denne Samtale, at den preussiske Regjerings Stilling til den sløvigske Sag var uforandret. Hvad der iøvrigt forefaldt paa den Dag mellem Baron Mohrenheim og mig findes omtalt i min Skrivelse af 1ste d. M.

s. 103Den følgende Dag, den 2den, saae jeg atter Sidstnævnte i Anledning af Deres Excellences Brev af 30te April 1). Han ventede først den 3die de Instructioner han skulde modtage fra Fyrst Gortchacow, men meente ikke at disse vilde være til Hinder for at hans Afreise fandt Sted om Aftenen den 3die. Han havde ingen Mening om hvad de vilde bringe, men han sagde, at man i Petersborg havde nogen Tvivl om hvorledes Kongens og Keiserens Henvendelse vilde blive optaget her, og troede, at Instructionerne stode i Forbindelse med dette Spørgsmaal. Man var heller ikke paa det Rene med, hvorledes Herr von Thiles Meddelelse til mig skulde fortolkes. Samme Dag saae jeg efter Baron Mohrenheims Opfordring Herr Oubril forat gjøre denne nøiagtig bekjendt med hele den sløvigske Sags Gang siden Thiles Meddelelse til mig, idet det var ham, som efter Førstnævntes Afreise fra Berlin, vilde have at føre den videre her.

— Da jeg var færdig, yttrede Herr Oubril, at det havde været ham kjært nu at erholde et omstændeligt Supplement til hvad han alt vidste, og tilføjede: der har altsaa aldeles ikke været Tale om nogen Arbitrage. Hertil svarede jeg blot: »Nei aldrig«. Jeg maa bemærke, at Baron Mohrenheim kort før, ved at omtale, at man formodentlig i Petersborg ønskede nøie at sondere de herværende Dispositioner, og at Telegrapheringen mellem Fyrst Reuss og Grev Bismarck muligen stod i Forbindelse hermed, havde yttret, at Fyrst Gortchacow jo var meget riig paa Ideer og desuden besad en stor Aandslivlighed som havde tilfølge, at naar han pludselig fik en Idee sendte han den ofte strax ud i Verden, uden nærmere at have tænkt sig dens mulige Virkninger.

Den følgende Dag, den 3die Mai, skrev Baron Mohrenheim mig til for at sige mig, at han ikke kunde reise den Dag, men reiste den næste, den 4de Mai, og at han paa denne Dag vilde indfinde sig hos mig. — Han kom da til mig Mandagen den 4de og sagde, at han nu reiste samme Dagss. 104Aften; Instructionerne havde han modtaget, og han bad mig skrive til Deres Excellence for at forberede Dem paa Nødvendigheden af, at den danske Regjering fuldstændig og klart fremsatte sit Program, og paa Ønskeligheden af, at der samtidigt hermed toges en Reslutning om det Minimum hvormed man vilde være tilfreds, ifald Maximum ikke kunde opnaaes. Ved Siden heraf beklagede han det Ophold Sagen havde lidt i Kjøbenhavn. Der var to Strømninger i Petersborg, en mindre og en mere dansk. Den første benyttede sig af ethvert gunstigt Øieblik for at hæmme

den andens Virksomhed og derfor var det ønskeligt, at der handlede hurtigt. I Svar herpaa gjorde jeg opmærksom paa, at indre Vanskeligheder i Kjøbenhavn havde hindret enhver Reslutning, men at han af Deres Excellences Opfordring til ham om nu at begive sig til Kjøbenhavn maatte vide, at man der havde begyndt Sagens Rehandling umiddelbart efter at hine Vanskeligheder vare fjernede. Samme Dags Eftermiddag, efterat jeg havde telegrapheret, at han nu reiste, skrev han mig til for at sige mig, at et nyt Telegram havde opholdt ham. Han kunde først reise Onsdag den 6te, men havde telegrapheret tilbage til Fyrst Gortchacow, at Deres Excellence havde bedet ham at komme til Kjøbenhavn. Efter Modtagelsen af denne Meddelelse skrev jeg ham til for at bede ham fastsætte mig en Tid, da jeg kunde see ham den næste Dag. Jeg tilføiede, at jeg skulde forsøge at træffe ham Tirsdag den 5te om Formiddagen Klokken 10. Paa dette Klokkeslet gik jeg til ham og traf ham. Han var mere tilbageholdende end tidligere. Han sagde, at nu kunde han først reise Torsdag den 7de. I Svar paa hans ovennævnte Telegram havde Fyrst Gortchacow, som allerede om Mandagen havde afsendt en Feltjæger, der vilde indtræffe i Berlin Onsdag Morgen, meddeelt ham, at der Tirsdagen den 5te vilde blive afsendt en Coureer, som først kunde indtræffe Torsdag Morgen den 7de i Rerlin, og denne maatte han afvente.

s. 105 Han talte dernæst atter om det Ophold Sagen havde lidt i Kjøbenhavn. Man vidste ikke i Petersborg, hvorledes det derfra fremsatte Forslag var bleven optaget. Man havde villet give et Beviis paa sit gode Sindelag, og om end Forslaget ikke antoges eller man endnu ikke havde kunnet træffe en Bestemmelse i saa Henseende, saa fortjente det dog en accusé de réception og en Tak. Det vilde maaskee være meget nyttigt, om der ved Telegraphen gaves den keiserlige Regjering Underretning om Kongen antog Keiserens Plan. Det kunde skee gennem Vind eller ved mig gennem Oubril. Dette tilkjendegav han mig med det Forbehold, at det ikke maatte synes at være sagt af ham til mig. Jeg svarede, at jeg jo havde sagt ham, at Forslaget var kommet til Kjøbenhavn, og om vor Erkjendtlighed burde der ingen Tvivl være hvadenten Forslaget fulgtes eller ikke. Derefter afsendte jeg mit første Telegram af 5te om det nye Ophold, og senere paa Dagen afsendte jeg et nyt Telegram stemmende med den her ovenfor anførte Insinuation.

Onsdagen den 6te saae jeg ikke Baron Mohrenheim og om Torsdagen søgte jeg ham forgjæves i hans Bolig, men jeg mødte ham paa Gaden. Han sagde da, at han ikke kunde reise den Dag; Coureren kom først samme Dags Eftermiddag, og saa haabede han at kunne reise den følgende Dag.

Den følgende Dag, igaar, gik jeg atter til ham og traf ham hjemme. Han sagde mig, at Coureren var kommet. Sagen var ikke i en god Stilling. Man vidste ikke i Petersborg, hvorledes den omhandlede Henvendelse vilde blive optagen af Kongen af Preussen. Først man havde en Mening herom, kunde man ikke gaae videre. De Efterretninger man havde i Petersborg tydede ikke paa, at Dispositionerne her vare som vi havde antaget. Det var godt, at jeg havde Sort paa Hvidt viist Herr von Thile hvad jeg havde nedskrevet efter hans Meddelelse. Ellers kunde han, Baron Mohrenheim, faae Skin af at have sagt formeget til sin Regjering og saaledes at have ledet denne ind paa en Vei, hvor den kunde stødes. 106 paa Hindringer. Han kunde gjerne sige mig, at man var lidt mindre vel tilfreds med hvorledes han havde fra Begyndelsen fremstillet Sagen. Herpaa svarede jeg, at jeg maatte minde ham om, at jeg ikke havde viist Herr von Thile Sort paa Hvidt hvad jeg havde skrevet. Jeg havde mundtlig recapituleret dette for Understatssecretairen, og jeg havde ogsaa for ham, Baron Mohrenheim, efterat han havde viist mig sin Skrivelse til Fyrst Gortchacow, gjort ham opmærksom paa, at Udtrykket »textuellement« i denne Skrivelse, hvor der tales om, at jeg havde hos Herr von Thile forvissat mig om at min Gjentagelse af dennes Meddelelse var nøiagtig, kunde give Anledning til urigtige Forestillinger. Jeg tilføiede, at skjøndt jeg vel kunde forstaae, at man vilde sikkre sig imod en Tilbageviisning, saa kunde det dog være farligt at gaae for vidt i hine Sonderinger; man kunde let derved anticipere Udfaldet og saaledes maaskee præjudicere Afgjørelsen. Dette vilde man ikke, sagde han; men naar man saae en Dør staae paa Klem og naar der var Tale om, at Konger og Keisere skulde gaae igjennem den, saa maatte man, først der forsøgte herpaa, vide om Døren ogsaa kunde lukkes heelt op. Der var under det Ophold Sagen havde lidt fremkommet Saameget, som kunde være skadeligt for dens Fremme. Dette maatte nu først skaffes af Veien og herpaa vare Fyrst Gortchacows Bestræbelser rettede. Der havde været Tale om »médiation« og om »arbitrage« og alt dette, som kun kunde skade, maatte ryddes tilside. Herr Oubril havde efter Modtagelsen af de omhandlede Instructioner, Torsdag Eftermiddag skrevet til Grev Bismarck om en Samtale, men han vilde først kunne erholde denne Samtale Lørdagen den 9de, og denne Dags Aften haabede da Baron Mohrenheim at kunne reise, efterat alle hidtilværende Hindringer vare fjernede.

Efterat Ovenstaaende var nedskrevet har Baron Mohrenheim været hos mig. Herr Oubril har idag seet Grev Bismarck og for denne konstateret Sagens første Oprindelses. 107 og senere Udvikling. Hvorledes denne Udvikling har været for den russiske Regjerings Vedkommende har Baron Mohrenheim ikke sagt mig. Men Grev Bismarck har bekræftet, at Oprindelsen, nemlig hans Initiativ i Sagen, stemte med hvad Herr Oubril i saa Henseende har fremsat, og han har tilføiet, at ifølge hans Idee, skulde Benyttelsen af Slægtskabsforholdet skee i den Form, som Baron Mohrenheim oprindelig havde foreslaaet Fyrst Gortchacow. Nu have saavel Baron Mohrenheim som Herr Oubril hos Fyrst Gortchacow indstændigt andraget paa, at hiint første Forslag maatte blive foretrukket for den Fremgangsmaade, Fyrst Gortchacow senere har foreslaaet, og som er gjengivet i min Skrivelse af 21de f. M., saameget meer, som det nu vides, at det har været Grev Bismarcks Mening, at den først foreslaaede Fremgangsmaade skulde følges. Baron Mohrenheim reiser herfra i Aften, men tænker først at indtræffe i Kjøbenhavn Tirsdag Morgen, da han ikke før denne Tid kan vente

Telegram fra Fyrst Gortchacow i Svar paa hans Skrivelse af idag. Han siger mig, at Herr Oubrils Beretning er saa god for Sagen som han kunde ønske sig, og at alle de Vanskeligheder, som i den sidste Tid vare fremstaaede nu ere fjernede, samt at Sagen, skjøndt den er bleven opholdt, dog nu efter Herr Oubrils Samtale med Grev Bismarck er bragt tilbage paa dens tidligere Standpunkt. —

Sluttelig bemærker jeg, at Indtrykket af denne min sidste Samtale med Baron Mohrenheim er, at de Vanskeligheder hvoraf Sagen i den sidste Tid har lidt udelukkende have deres Oprindelse hos hans egen Regjering, der vel stedse har været villig til at virke i den af os attraaede Retning, men ikke har opfattet Sagen rigtigt.

Quaade.

Ifølge Opgivelse i Depeche til Quaade af 17. Maj 1868 modtaget Torsdag Morgen (14. Maj).